

PEST, I. félv.

3. szám.

Január 18. 1872.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévre 1 frt 31 kr., egész évre 2 frt 62 kr.; vidékre félévre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri fölvetelért 1 frt. 10 soron fölül, egyszeri közléskért 2 f., többször közöltetik, 1 f. 50 kr. számítatik.

A ki sehol sincs otthon.

(Elbeszélés. — Vége.)

Elmult a tél; eljött a tavasz, és oly pompás májust hozott magával, minőt leírásokban szoktunk találni, de valóságban ritkán érünk. Azonban a szegény Lenkére nézve nem birt vidámitó hatalommal; sőt inkább bebizonyult rajta is a tapasztalás, hogy az üde virágok és hűs árnyékok elvesznek a szerencsétlenre nézve, és hogy a legvilágosabb napsugár sem képes a bütelt lélekbe hatni.

Künn ült a legelőn a reábizott teheneket őrizve, mi közben varrással foglalkozott. Feltűnően változott; mert noha szebb volt, mint valaha, mégis halvány és nagyon komoly vala, és ha lesütött szemeit fölemelte az őrzendő tehenekre, szelid szemeiből oly mély bánat nézett ki, hogy ezen önmegadó fájdalommal telt szemekbe lehetetlen volt a legmélyebb részvét nélkül tekinteni.

— Lenke, szólt mellette egy szelid hang, és midőn föltekintett, Sándort látta maga mellett, kinek különben nyílt. jószágot tükröződő arcát szintén buföllegezte be. Lenke összeborzadt, s szó nélkül mereven tekintett reá. Lenke! szóla ismételten s leült melléje, most hallgass meg végre. Napok óta keresem az alkalmat, hogy zavartalanul beszélhessek veled; de te mindig kikerülsz; pedig szívem oly tele van, mintha csak szét kellene repednie. Hogy lehetsz oly kegyetlen, miután tudod, hogy annyira szeretlek?

— Kegyetlen! szóla Lenke. Oh maga az Sándor. Maga kényszerít, hogy meghallgassam, pedig tudja, hogy azt nekem nem volna szabad.

— És miért nem volna szabad? kérdé Sándor. Nem kértem-e kezedet egész becsülettel? És ki tiltatná meg azt, hogy mind jegyések egymással tisztességesen beszéljünk, csak szeretnél annyira, hogy összekelésünkre beleegyezésedet adnád.

— Kicsoda? kérded, válaszola a leány mélyen föl-sóhajtvá. Hát anyád!

— Anyám! szóla Sándor heveskedve. Micsoda kifogása lehet ellened? — Nem vagy-e feddhetetlen, munkás, s oly szép, oly türelmes, mint egész falunkban senki más?

— De jött-ment muzsikuskéné vagyok, szóla Lenke reszkető hangon, és feje lehanyatlott keblére mintegy lenyomatva a szégyen sulya alatt.

— Ha, mit mondasz?! kiálta föl Sándor haragosan. Aki ezt mondja, annak megmutatom....

— Csendesen, Sándor! vágott közbe Lenke kezét az ifju vállára téve. Anyád mondja ezt, nagynénéd és mindazok, akik hallották, hogy oly teremtést akarsz feleségül venni, mint én vagyok.

— Oly teremtést, mint te! szóla Sándor újra föl-háborodva. Lenke! folytatá erőltetett nyugalommal, ha csak egy szikra szeretettel viseltetnél irányomban, ily szavak által nem okoznál nekem bánatot.

— Ah Sándor, susogott a leány reszkető hangon, és szemei könnyekkel teltek meg, hiszed hogy ez valaha szándékomban volt?

Közönségesen az alsóbb osztályok tagjait érzéketlenebbek- és hidegebbeknek tartják, mint a társadalom felsőbb osztályaiban; azonban e föltevés, legalább amennyiben falusi lakókra vonatkozik, téves. A szegény nyomatott iparos, a függő gyármunkás folyton küzdve keserü sorsával talán néha odáig jut, hogy elalszik benne minden gondolat, minden érzés, amely anyagi érdekével niucsen közvetlen érintkezésben. — Egészen másként van a falusi lakos, kinek megszokott, és ábrándos esti és téli nyugalommal váltakozó fáradozásai majdnem kivétel nélkül neki biztos, szükségieig mért létet biztosítanak. Egyenlő életfolyama,

mely az életet ünnepek és vásárnapok szerint számítja, és ohajait a bizton elérhető körébe zárja, föntartja benne az érzelem friseségét s fogékonyt, épen úgy, mint a gyermeknél. De mint ennél, úgy önála is a benyomások, melyeknek alá van vetve, hevesek ugyan, de nem mélyen hatók; és az idő lassu hulláma lelkéből gyakran nyom nélkül kiöblíti, a mi a megrázkódtatás pillanatában örök időre látszott lelke mélyére szállani.

Lenke egyszerű kérdése, reszkető hangja, könnyteljes tekintete Sándort oly hatalommal ragadták meg, hogy előbbi hevesége a legnagyobb ellágyulásba változott át. Pillanatra a lányra tapadtak szemei, mintha vigasztaló, megnyugtató választ akart volna neki adni; de hangja fölmondá a szolgálatot, s Lenkét hevesen magához szoritva, vállára nyugasztá arcát és hangos zokogásba tört ki.

Mint a nő az ily esetben rendesen, Lenke sem figyelt e pillanatban az ész, kötelesség és a leány-büszkeség szavára, és mindkét karjával átfogva a mélyen megindult ifjút, gyöngéd szavakat susogott neki, melyekkel hozzávaló legbensőbb hajlamát bevallotta. Sándor ily módon örömezt vigasztaltatta magát, s élénken fölegyenesedve és elragadtatással nézve a piruló lány szeméibe, ünnepélyesen mondá: „Most már Lenkém, semmi áron sem mondok le rólad, mert tudom, mennyire szeretsz.”

— A tehenek a vetésen vannak! kiálta mögöttük egy haragos hang, s megdöbbenve látták, hogy Gertrud asszony vallomásaikat meghallotta. Lenke, ki teljes figyelmével ajándékozta meg Sándort, csakugyan egészen meglepedkezett a tehenekről, s legnagyobb rémületére elismerte, hogy egészen igaz volt Gertrud észrevétele.

A legnagyobb aggodalommal tekintett a haragra gyult asszonyra, és mentegetésére egy szót sem kockáztatott. De helyette Sándor vette föl a szót:

— Édes anyám, szóla, én vagyok mindennek oka: Lenke nem érdemli meg a korholást. Én kényszerítettem, hogy meghallgasson; tudnom kellett, szeret-e vagy nem, mert ha nem lesz feleségem, élni sem akarok.

— Akkor csak rendeld meg mindjárt koporsódat, szóla Gertrud szinte reszketve a haragtól, mert azt ki mondom, hogy ez a leány soha sem lesz feleségem.

— Feleded, édes anyám, felele Sándor magán kívül, s először meglepedkezve a tiszteletről, melyet eddig anyjának mindig megadott; feleded, hogy a legközelebbi őszszel nagykoruvá leszek.

— És ha már most volnál az, és ha oly öreg volnál, mint öregapád, azt hiszed, hogy ez segítene rajtad? heveskedék Gertrud valóságos pulykaharaggal csipőire támasztva kezeit.

— Bizony segít, felesle a mindinkább nekihevülő Sándor, beleegyezésedet bíróilag fogom követelni, s mihelyt 24 éves leszek, első napon feleségül veszem Lenkét.

— Sándor! rebegé Lenke kérő tekintettel.

De az asszony dühösen szavába vágott:

— Mit, te romlott teremtés, még te is mersz szólani? Mi hasznodat vettem, mióta házamban vagy? Csak boszuságot okoztál. Kezed lassu a munkára, de annál gyorsabb szád van; ha soká magamnál tartaná-

lak, gazdaságom visszafelé menne. Nézze meg az ember, a teheneket a vetésre engedi menni, de egy lépést se tenne visszaterelésökre!

Lenke meg akart indulni, hogy mulasztását helyrehozza; de a haragos asszony szegény áldozatát el nem bocsátá. Megragadta a remegő lányka karját, és őt durván magához rántván, így folytatá:

— Mit tegyek most veled? A tett kárt jóvá nem teheted. Zsuzsi már a tehenek mögé fordult; te pedig maradj itt, mig leczkédet meg nem hallod.

— Anyám, kezdé ismét Sándor, kérlek, ne bántsđ őt. Félek, hogy a fájdalmat, melyet neki okozasz, egész életemben nem tudom elfelejteni.

— Ej te gézengúz! kiálta föl mérgesen anyja. Ez a jött-ment czondra neked több, mint saját anyád? Takarodjál haza, készítsd elő a burgonyát a sertések számára! Te pedig fiu, ne merd őt követni! Mig a gazdaság az én kezemben van, rendet akarok tartani, ha bár ég és föld összeomlana. Nos, mit báméskodolj? Ez nem segít rajtad. Lóhert kell sarlózni, ideje, hogy valahára komolyan hozzá fogj a munkához. — Rosz példa a szolgákra, ha a gazda maga henyélve tölti az időt.

Sándor belátta, hogy e pillanat épen nem alkalmas arra, hogy anyjának szívéhez szólhasson; mostanra tehát engedett kívánatának. Este, midőn Gertrud asszony már nyugodtabbnak látszott, részvétet és jóindulatot igyekvék benne a maga és Lenke részére kelteni; de fáradozásának épen nem volt kedvező sikere, — anya és fiu a legnagyobb elkeseredés közt vált el egymástól.

A csillagok fénye halványan rezgett az udvar pázsitján, a ház lakói a napi fáradoalmak után mély álomba merültek, midőn egy kis ajtó kilinése megzörrent és egy nő-alak lépett ki az udvarra. Ez a szegény, meggyalázott Lenke, a megvetett árva volt, ki mivel Sándor hajlamát megnyervén, ezzel asszonyát, kit mint jótevőjét a legőszintébb háláérzelemmel tisztelt és szeretett, megbántotta, engesztelésül egész életboldogságát kész volt föláldozni. Nehéz volt az áldozat, melyet tenni készült, s mielőtt azt meghozta, kemény harezot kelle saját szíve ellen vivnia. Ah, ki is volna képes éles fájdalom nélkül legédesebb reményeit összerombolni? Ki semmisíthetné meg ellenkezés nélkül a lehetőséget, hogy legforróbb ohajai teljesüljenek?

De e gyöngé teremtés az önmagával küzdött harezban győzött.

— Hogy lehetnék boldog — így gondolkodék, ha anyjának átka sulyosodik reám, s minden barátjai megvetnek? És lenne-e csak egy nyugodt óram is, ha azon szemrehányást kellene magannak tennem, hogy vizályt hintettem anya és fiu, gyűlölséget és békételenséget rokonok és barátok közt? Nem, ezt nem teszem; — nekem mennem kell, hogy az, ki e széles földön egyedül oly jó és szeretetteljes volt irányomban, elfeledjen és boldoggá legyen.

És ment. Azon foszlány ruhába öltözve, melyet akkor viselt, mikor Sándor őt sebesülten anyja házába vitte, egy fillérnyi értéket sem vive magával, remény és kilátás nélkül megtört szívvel hagyta el a házat. És Sándor, ki ezer örömmel mindenét megosztotta volna vele, nyugodtan aludt, és szeretett jegyese felől álmo-

— Házba kell őt vinnünk és orvosi ápolás alá adnunk, szóla Sándor majdnem önkívületben, míg Sándor neje a haldokló szavai által meghatva maga is segítségére volt.

Lenke még egyszer összeszedte magát, hátatelt szemeit Sándorra és ennek nejére emelé és megtört hangon mondá: „Oh, mily jók vagytok. — köszönöm jószágokat. Sándor, azt ígérted, hogy lesz végre helyem,

ahol otthon leszek; oh gondoskodjál róla, az egyetlen helyről, hol engem boldogtalant nem fognak bántani, gondoskodjál — siromról.

E végszavakat az elhaló élet még egy rángása követte, és a szerencsétlen, kinek szülőhelye ismeretlen vala, kinek az utcai kövezet képezte halálos ágyát, örök álmra hajolt azon férfiú keblén, kinek karjai közt becsületes házasság által hosszú, boldog életet vélt található!

A z é j i l e p k e .

Lámpámnál viraszték, egy nyílt könyv előttem;
De a könyvkeretből lelkeim tova röppen.
A diesszomj vivé el,
S messze, messze hordta; addig vén órámon
Jót haladt az éjjel.

Éjfélkor egyszerre ott terem egy lepke,
Mint egy bolygó szellem köröttem lebegve.
„Jó munkát barátom!”
Zsongott ő kegyelme, te is osztályunkhoz
Tartozol mint látom!”

„Barátom? — kérdezem — s kihez e szerenese?”
— Komolyon szólt, távol, hogy gúnyom rettentse, —
„A könyvtár lepkéje
Vagyok, és míg mások rózsákon esapognak,
Könyvnek élek éjjel.”

„Szép! és mit keressz te ottan voltaképen?”
„A halhatlanságot, azt, a mit ti épen;
A könyvek lapjára
Rakom le petéim, hogy idő multával
Kikelhessek újra.”

„Aztán?” — kértem — „s aztán nem boldog egy lepke,
A diesszomj himes szárnyain repkedve?
És vajjon mi más bért
Várnak a tudósok, mint nevék nagy éltét?
Annyi éjszakáért!”

„Majdnem eltaláltad! De kis böles, a szomját]
Nem ismered, mit csak a tudomány olthat!”
„Tévedsz; — szólt — az lángja
A kevély elméknek, s azzal beleomlott
A rezgő világba. —

A fellobbant lángban tövig égett szárnya,
S most szegény vonaglott életét bezárva,
S még elrezté értem:
„Nem nagy kár, csak értsd meg e tanulság titkát!”
„Oh jó lepke értem!”

Istenem! ha én is a kevély elmével
Lelkem égreszálló szárnyát égetném el;
Ugy oltsd el világom!
Csak téged tudjalak, téged szeresselek!
Mind hű a többi e muló világban. —

Bogyay.

M i a z a p á c z a ?

Szomorú, hogy napjainkban katolikusoknak be kell bizonyítani, miszerint az apácák társadalmunk hasznára vannak, midőn protestáns országban örömet látják a betegek és ártatlan ifjuság ez örangyalait, — sőt: protestáns apácza-intézményeket is létesítenek.

De miután való, hogy az apácák irányában tömérdek a vastag előítélet, következő sorokban megkísértjük bebizonyítani, hogy épen a mai világban mennyire szükségesek az apácák, és pedig szükségesek általában a keresztény világra, különösen pedig a mai napokban. Meg fogom mutatni, mily üdvös az emberiségre nézve az a fölálkozás, amelyre az apácák közt találunk; és megmutatom, hogy az a tükör, melyet az apácák élete mutat, mily hathatós visszahatás azon szomorú erkölcsi bajok ellen, melyek manap már az emberek minden osztályában oly annyira elhatalmasodtak. — Elmondom aztán, mi az apácza önmagára nézve?

Higyétek nekem, hogy az apácák intézménye, épen mivel a keresztény fölálkozás eszményét megtestesíti, a rossz ellen igen hatalmas védgátja lehet az emberiségnek.

A ki az erkölcsi világban előforduló tüneményekről kissé

mélyebben elmélkedik, fölismerheti, hogy a tömérdek erkölcsi bajoknak, melyek a világot szinte elárasztották, főforrása az önzés, mely csak magát szereti, annyira szereti önmagát, hogy másokat gyűlöli, gyakran gyűlöli magát az Istent is; szereti magát az önimádásig, és épen azért gyűlöli mind azt, mi az ő hajlamaival, kedvteléseivel nincsen összhangzásban. Ez kevés szóval a mai korszellem jellemzése.

Nem vizsgálom most, hogy honnan ered ez az önzés; hanem csak rámutatok mint tagadhatlan tüneményre, melyből forrásukat veszik mindazon erkölcsi bajok, melyeket mindenfelé látunk. Mit eszközöl az önzés az emberben? Durvává, gonoszlelkűvé, zsarnokká, kiesapongóvá, kegyetlenné teszi; kiesapongóvá annyira, hogy szenvedélyében saját életét nem kiméli; kegyetlenné mások iránt, hogy a maga önkényének képes másokat fölálkozni; az önző hasonló a testvérgyilkoshoz, ki mindent maga akar, és semmit sem kíván másokkal megosztani. A családát az önzés boldogtalanná, szerencsétlenné teszi, mert csak önmagával foglalkozik, mások iránt nincs tekintete.

Van-e ezen, társadalmunkat pusztító önzés ellen orvosság? Van, és ez orvosság a keresztény fölálkozás, ezt a leg-

nemesb értelemben véve, midőn a keresztény mások javáért magát teljesen képes föláldozni. És eteljes föláldozás hű képét a világ folyvást szemlélheti az apácákban.

Tekintsd felebarátom, az Istennek' szentelt zárdaszüzet akkor, midőn a világból a kolostor falai közé lép. Kiragadja magát mindenből, mi az életben kedves volt előtte, hogy oly ösvényre lépjen, melyen minden lépte nélkülözéssel jár. A szűz fiatal,

szép, éltének alig érte el tavaszát, a világ örömeivel kecsgetti őt. S mindettől határozottan elfordul; a fészületre tekint, hol az Üdvözítő fejét a szevedések tövissei koszoruzzák. A döntő pillanatban, midőn már a kolostor küszöbét átlépte, a világba

még szabadon visszatérhetne, a töviskoronát elméjében összehasonlítja a menyasszonyi koszorúval, mely homlokát díszíthetné; a nélkülözéseket és megvetetést párhuzamba állítja a bőséggel, mulatságokkal, csodálatással, melyeket a világban élvezhetne. Leborul az oltár előtt, elmélkedik... A harez rövid... ő a föláldozás nehéz útján akar járni.

Lásd barátom, ilyen az apácaéletben az első lépés. A világ' mindent ígért neki, ő abból semmit sem fogadott el.

S ha egyszer fölvevé az apáca-ruhát, minden foglalkozása arra figyelmezteti, hogy a Kalvária útján kell járnia; a mit tőle kívának: föláldozás... mindig csak föláldozás. —

Kora hajnalban, — midőn a leánykák, kik a világban — barátnői voltak, még édes álomban ringatóznak, a kolostor esengetyije őt a templomba szólítja: föláldozás ez is, az édes reggeli pihenést kell föláldoznia. — Mit kér imájában? Azt, hogy napról napra mindinkább megközelítse a föláldozás eszményképét, — a keresztre szegzett Megváltót.

Ima után munka vár reá. — És vajjon a munka nem a föláldozás műve-e? — Igen, a restség föláldozása a munka oltárán. Munka után következik az ét-

kezés. A világban, a szülői házban bőség környezte; e bőséget önkényt föláldozta, s megelégszik azon csekélységgel, mely épen csak arra elegendő, hogy egészségét föntarthassa. — Délutáni munka és esti ima után bekövetkezik a nyugalom órája. Otthon

puha ágyban aludt; itt ezt nélkülözi; a kemény ágyba oly szent érzelmekkel fekszik le, mintha csak Krisztus keresztyjére borulna. Mondjátok meg, ez nem föláldozás-e?

Csak legfőbb vonásaiban tüntettem föl az apáca föláldozó életét; de talán elegendő mégis, hogy fölismerjük, hogy az önzés ellenében, mely a mai korszellem legjellemzőbb vonása, az apácák a föláldozás vonzó példáit tartják elénk. Vagy talán épen onnan van a gyűlölet az apácák ellen, mivel e magasztos példák annál inkább emlékezetbe hozzák saját rút-ságunkat?

Miután manap oly általános oly önzés, miután az oly borzasztó alakban mutatkozik: nagyon üdvösnek tartom a világra, hogy lássa az önmegtadás és önfeláldozás példáit is. Az emberek romlottabb része e látványra annál inkább fölböszül: de hinni akarom, miszerint az emberiség még sem oly romlott, hogy másik része az önzetlenség, a föláldozás e példáit látva — magába ne szálljon.

Nézzünk kissé szemébe az önzésnek, mely emésztő rákfénéknél az emberi társadalom minden tagjait ellepi. Mi ezen önzésnek egyik fővonása? A szertelen kapzsiság. Gazdagodni, minden áron gazdagodni, élvezni, — ez a jelszó. És valljuk meg, hogy e kapzsiság, e szertelen élvezetvágy rontja meg a jellemeket, ássa alá a becsületességet, úgy hogy annak a régi példabeszéddé vált magyar becsületességnek ma már ugy szólnán, nyomára sem akadunk. Ezen kapzsiság, ezen szertelen élvezetvágy forrása azon utálatos botrányoknak, melyekbe manap uton-utfélen ütközünk. Ha volnának is világi törvényeink, melyek az önzés kifolyásainak: a pénzsomjnak, az élvezetvágynak, a haszonlesésnek, a szertelen fényezésnek sat. határt igyekeznek szabni: — ha az emberek olvasnák is azon könyveket, melyek korunk e rákfénéje ellen küzdenek: mindez nem bír oly hatással, mint ha élő példában látják maguk előtt a megtestesült önkénytes szegénységet.

A rendetlen gazdasszonyt hiába inti férje takarékosagra: de van egy ifjúkori barátnéja, ki a jó takarékos háziasszonyok megtestesült példája. E példa nagyon élénken figyelmezteti, hogy mily ellentéte ő a takarékoságnak, s a mit férjének sem intése, sem kérése nem volt képes eszközölni, azt véghezviszi a takarékoság élő példája.

Igy van az embereknek még egészen meg nem romlott része is. A mit jó könyvek, prédikációk nem képesek nála eszközölni, azt esendesen véghezviszi az önkénytes szegénység élő példája. — Látják, hogy az apácák, kik igen gyakran előkelő házakból valók, szegényes öltözetben járnak; hogy elmennék koldulni az árvákért és betegekért; hogy szegényesen laknak, ruházkodnak, étkeznek, mint a legszegényebb emberek, s készek még arra is, hogy gonosztevékként békés hajlékaikból irgalmatlanul kiűzessenek, mint erre legujabban Olaszországban és Svájcban vannak példák.

Az apáca, ki egészen szabad választásból szegénynyé lett, hatalmas például, intésül szolgál a világ önzésének, a kapzsiságnak, fényezésnek, büszkeségnek, pénzsomjnak.

Mi továbbá jellemző vonása korunk önzésének? Az érzéki kiségnél való szertelen hódolás. Az érzéki örömök hajhászása tagadhatlanul egyik főismertető jele a mai korszellemnek. Innen van, hogy az ifjuság elsatnyul, a családi kötelékek meglazulnak, innen a esábitásnak megdöbentő mértékben szaporodó áldozatai; innen a leányt, a nőt annyira ékesítő szeméremnek mindinkább háttérbe szorulása.

Mi képes az érzéki örömök utáni szertelen kapkodásnak hatásosan ellenállani? A tisztaság, az anygali erköl-

esök, a szüztiszta élet mellett is szigorú bűnbánat gyakorlásának élő példája.

És emagasztos példát ismét elénk tükrözteti az apáca.

A világban töltötte első ifjuságát; látta a esábitó példákat, s azokból egészen szabad választásból kiragadta magát, hogy a föláldozás oltárára letegyje második fogadalmát: a tőkéletességet. Hogy a test elleni harezot győzelmesen vívhassa, folytonosan vezekel, sokat böjtöl, silányan étkezik, kemény ágyon alszik, az álom óráit lehetőleg megrövidíti, sokat dolgozik, hogy a test kívánságai lelki nyugalomát ne háborítsák.

A világ ezen, az örömről való lemondást, e szigorú vezeklést gyakran esztelenségnek nevezi; pedig mindezt az apáca nem csupán magáért teszi, hanem teszi azért is, hogy Istennek némi elégtételt szolgáltatson a világ kiesapongásaiért; szenvedései által ellensúlyozza az isteni igazságosság mérlegében a világ bűnös örömeit: föláldozza magát Istenért és ember-társaiért.

Van korunk önzésének még egy jellemző vonása: a kevélység és teljes függetlenség utáni törekvés. Természete az az önzésnek, hogy magán kívül más urat nem akar elismerni. Mindenkinél parancsolni, és senkinek sem engedelmeskedni az önzés eszményképe. Minden önző zsarnok, ki rabszolgák fölött akar rendelkezni. Ez a megromlott emberi természetnek mindig hajlamai közé tartozott, de hajlama főképen a mi századunknak.

Minél inkább terjed e hajlam, annál ritkább lesz az engedelmesség. És sajátos! minél inkább hirdetik, hogy a törvényes hatóságoknak föl lehet mondani az engedelmséget, annál inkább szaporodnak a szolgáló jellemek! Igen, a szolgáló ismerjük, naponkint találkozunk vele, de mindig ritkábbá válik az önkénytes, nemes értelemben vett engedelmség.

A szertelen függetlenségi vágyat föltaláljuk az osztályok minden rétegeiben: föltaláljuk a családi életben, melyben az egyetértés, a házi boldogság fehér hollóvá vált; a gyermek nem engedelmeskedik szüleinek, a nő nem engedelmeskedik férjének, a férj nem engedelmeskedik az egyháznak. Föltaláljuk e függetlenségi vágyat az iparosok közt, hol a segédek strikolásai napról napra sürűbbé lesznek.

A mai korszellem ezen üdvtelen iránya ellen hatalmas védbástya az önkénytes engedelmség. Valamint Krisztus, a mi eszményképünk „engedelmes vala haláláig“, úgy az apáca is a föláldozás oltárára leteszi harmadik fogadalmát is: az önkénytes engedelmséget.

És ezen engedelmség forrása nála oly föláldozó tetteknek, melyeket a világ gyakran megbámul, de a kulesot azokhoz megtalálni nem bírja.

A fölhozottakban röviden megfeleltem azon kérdésre, mi az apáca a világra nézve; most még röviden elmondom, mi az apáca ön magára nézve? — (Vége követk.)

V e g y e s e k .

Libanon hegység Ázsiában van. E hegység híres czedrus-erdői majdnem egészen eltűntek. Csupán az ugynevezett balbeki völgy felé láthatni még néhány óriási czedrust, melyek közül 5 darabról azt tartja a hagyomány, hogy e fák már akkor is állottak, mikor Salamon király a jeruzsálemi templom építéséhez a fát a Libanonról hozatta.

Ezen ősi czedrusok egyikét ábrázolja képünk Ligeti Antal jeles festménye után.

HETI KRÓNKA.

Pest, jan. 12.

(—ss—) A Szent-István-Társulat január 11-kén tartott választmányi ülése.

Elnök: Ipolyi Arnold püspök ő méltósága.

A társ. titkár ur azon jelentése után, hogy a decz. 14. tartott vál. ülés jegyzőkönyve hitelesített, elnök ő maga előadta, hogy a közgyűlés tartásának ideje közeledvén, annak kitűzése iránt intézkedni kell. Kéri tekintetbe vétetni, mint ez eddig is gyakorlatban volt, hogy az lehetőleg oly időpontra essék, midőn remélhetőleg a nm. püspöki kar a fővárosban van, mi ugyan ez alkalommal talán eszközölhető nem lesz, mindazáltal az intézkedésnek akkint kell történnie, hogy a főmélt. Herezeg-Primás a közgyűlést elnökletével szerencséltesse. — A választmány ennek folytán elhatározta, hogy a közgyűlés február végén vagy mártius elején fog tartatni s a közgyűlés napjának végleges kitűzését a legközelebbi vál. ülésnek tartotta fenn, fölkérvén az elnököt, hogy előbb a főmélt. Herezeg-Primással a választmány kérelmét a közgyűlésen való elnöklése iránt kikérje.

A m. é. decemberi vál. ülésből kiküldött bizottság előterjesztette javaslatát a II. emeleti lakások lakbéréinek megállapítása iránt, egyuttal figyelmébe ajánlván, a választmányának, hogy a lakásokhoz szükséges pénzék és külön padlások kiszakítása iránt is intézkedés történjék. — Az előterjesztett javaslat alapján a lakberek véglegesen megállapítottak.

A társ. pénztárnok ur jelentette, hogy a mélt. Horváth Mihály püspök urnak járó házvételi összeg teljesen kifizettetett, s a társ. házon nem maradt egyéb teher, mint a magyar jelzálogbanktól fölvetett kölcsön és a Moser-örökösök kölcsöne; az építésnek még járó pénzösszeg pedig teljesen fődözve van a még rendelkezésre álló háztőke által. — Örvendetes tudomásul vétetett.

A társ. titkár ur jelentette, hogy néhai Csór Mihály volt mágoesi plébános a Társulatnak 60 frtot, néhai Mihályffy István horgosi plébános pedig 40 frtot hagyományozott.

Továbbá jelenté a társ. titkár ur, hogy bold. Tajthy Ferencz volt váci kanonok a Társulatnak ezéljai előmozdítására 200 frtot, a társ. házvételre 200 frtot, összesen 400 frtot hagyományozott, miről azonban a Társulat csak nem rég magánuton értesített. Az igazgatóság azonban lépéseket tett ezen összegnek folyóvá tétele iránt, s az eddig nyert értesülés szerint kilátás van rá, hogy a hagyományozott összeg behajtható leszen.

Jelentetett, hogy azon 546 frt, mely mint a Társulat követelese bold. Bartoss Lajos volt kisgyarmati plébánosnál maradt, s a mely összeg a Társulatnak ezen volt igen buzgó és pontos tiszteleti tagja hirtelen bekövetkezett halála miatt nem hajthatott be, annak szintén igen buzgó utóda által legnagyobb részben be fog küldetni.

Fölvastatott a nagyszombati gymnasiumi könyvtárnok folyamodása, melyben könyvtárak számára „Cantu“ világtörténelméből egy példány ajándékozását kéri. Miután Cantu világtörténelméből a Társulat már csak kevés példánnyal rendelkezik, s a munka folyást kerestetik, a választmány sajnálattal a kérelmet nem teljesítheti.

A podolini gym. igazgató az ifjusági könyvtár részére adományozott ajándékkönyvekért köszönetet mond.

A pénztárnoki kimutatás és ügynöki jelentés után elnök

ő maga a jelen ülés jegyzőkönyve hitelesítésére Klinger István és Nagy János urakat kérte föl.

— Az országgyűlésen ismét meddő vita folyt arra nézve, hogy némely elemiiskolákban mostis olyan könyveket használnak, melyek a Bach-korszakban adattak ki. A dolog gyűlöletes oldalát természetesen most is a katolikusokra akarták tolni. Pedig már be volt bizonyítva 1) hogy a Bach-korszakból való elemi tankönyveket a kormány alatt álló egyetemi nyomda állítja ki; 2) hogy ezen könyveket inkább a közös iskolákban használják, legalább tavaly, bizonyosan még használták. Egyébként a kormány ezeket a könyveket nem szándékozik többé nyomtatni; s így e bajnak ugyis vége szakad.

— A pozsonyi kath. politikai casino jan. 8. a primatialis épület nagytermében közgyűlést tartott, melyben gr. Apponyi György ő excja, mint ezen egylet elnöke, elfoglalá elnöki székét.

— Mint Berlinből írják, az irányadó körökben nagy bizalmatlanság uralkodik Franciaország iránt, mely oly váratlan könnyen viseli el a háboru által rajta ejtett csapásokat. Vannak, kik attól tartanak, miszerint a hadisere még ki sem lesz fizetve és egy új háboru fog kitörni. A francia kormány készületei a hadsereg újjászervezésére aggodalmat gerjesztenek. A francia hadsereg most 120 gyalogezredet számít, melyek ugy vannak elosztva, hogy Páris- és Lyonban, valamint e két város környékén 400,000 ember összpontosítható rövid pár nap alatt. Lille-párisi vonalon 32 gyalog, 16 lovasrezd, valamint 11 vadászszázlőalj van elhelyezve. Ezt tapasztalván a német kancellária, meghagyta a délnémet kormányoknak, hogy continenseik újjászervezését sietessék. — Az orleansok és legitimisták fusióját rosz szemmel nézik. — A cancellár leginkább Napoleon visszatérését ohajtaná.

Rövid hírek.

— A kormány intézkedni fog, hogy mindazon katonák, kik írni-olvasni nem tudnak, annak megtanulására szorítottassanak.

— Ő Felsége, Zsendovics József egri érseki titkárt egri kanonokká kinevezni méltóztatott.

— A kormány az általa megvett Nákó-házat a lánchid-téren országházzá szándékozik átalakítani. Az átalakítás több mint kétfélmillió forintba kerülne. De sok pénzünk van!

— Ő Felsége, Csémey Péter mosonkerületi alesperest s szentjánosi plébánost, és Jordán Tamás rusztkerületi alesperest s darázsfalvi plébánost a győri székesegeyház tiszteletbeli kanonokaivá nevezte.

— A pénzügyminiszteriumhoz jött tudósítások szerint a dohánybevéltás az ország minden részében kezdetét vette. Némely vidék dohányja nem felel meg a várakozásnak.

— A kath. körökben is ismeretes Besze János, — a pesti pénzügyi fötörvényszéki elnökre a baloldal azt fogta, hogy a zemplénmegyei választásoknál megveretvén, hivatali méltóságát compromittálta. Bár Besze ur rágalomnak nyilvánította, miszerint őt megverték volna, — most mégis arra törnek, hogy hivatalától fosztassék meg.

— Strossmayer diakóvári püspök ő excja konok gyomorbajban szenvedvén, orvosai tanácsára Dél-Olaszországba, nevezetesen Sicilia sziget fővárosába, Palermo-ba ment.

— Nagy-Barátságól írják nekünk: Simon Vineze ő nagysága a esornai premontreiek prépostja, kegyurasága alatti templomok disztét, hogy azokban az isteni tisztelet Isten szent felségének méltóságához illően tartathassék, emelendő, mind-egyiknek egy díszes miseruhát ajándékozott; mi várakozásra utalva, szintén kegyes ígérteét bírók, voltunk az utolsók, kik ily szerencsében részesültünk; de el is vettük várakozásunk jutalmát, a mennyiben a többinél értékesebb, fehér selyem-kelméjű, gazdagon arannyal kivarrt miseruhával örvendeztettünk meg. A minden jök jutalmazója, az Istennek áldása szálljon ily jótékony holt kezekre, s fizessen meg ő nagyságának.

A hitközség nevében Németh Mihály egyházi.

— A buzgó Gündöcs Benedek apát ur „Sirvirágok” ezimű könyvének mintegy kiegészítő részéül, hogy a szeretteik elhunytán szomorgókat az ének hangjain is megnyugvára és a boldog viszonzlás reményére lelkesítse, két Bethoven-fele gyászdallamhoz szöveget szerzett, alkalmazott, és azokat igen díszes alakban kinyomatta. A mű, melyet buzgón ajánlunk, Uj-Kigyóson 1 frt. utánvét mellett megrendelhető.

— Zichy Antal pesti tanfelügyelő egyik lapban azt indítványozta, hogy a katolikusok kényszeríttessenek arra, hogy az általuk használt tankönyveket jóváhagyás végett a kormánynak terjesszék föl. — Hát ha oly oktatásügyi miniszter lesz, kinek e könyvekben levő kath. szellem nem tesz? Akkor majd ő fog számunkra tankönyveket kidolgoztatni, — egészen úgy, mint Muszkaországban. Ezek a szabadsághirdető urak csak következetesek!

— Az országos képviselő urak buzgósága. Multkor a képviselőházban szavazásra kerülvén a dolog, kitént, hogy 303 képviselő hiányzott. Az igaz, nem azért fizetjük őket, hogy még szavazásra se jelenjenek meg; hanem az még igazabb, hogy a roppant országgyűlési költségeket nem azért fizetjük, hogy az ország lakosainak nagy többsége: a katolikusok ellen beszéljenek és határozzanak.

— Kolozsvárról írják: hogy egy maros-szent-györgyi leányt, hi este felé Sz. Annáról a malomtól hazafelé ügyekezett kevés örlőjével, utközben a farkasok fölfalták. A szerencsétlen fiatal leánykának csak lábszárait és eszímait találták meg.

— Egy szeresán csapat alakítására ő felsége rendeletet adott ki, melyben ezt, miut a horvát-szlavon határörvidék védelmére szánt országos őrséget jóváhagyja. A csapat oly altisztekből egészítették ki, kiknek nyilvános szolgálatra-igényök lehet, tehát kiszolgált sorkatonák és honvédek. A rendes szolgálati idő két évi tartam lesz.

— Nyilvános köszönet. — Klésén (Moldvában dec. 18. [ó-szerint] 1871.) „Eddig nem kértetek semmit az én nevemben: kérjete, és elveszítetek, hogy a ti örömötök teljes legyen.” A világ Üdvözítőjének ezen áldott szavai biztattak engemet arra, hogy a ki hosszab idő óta itt működöm az ő szőlőjében, de soha sem voltam azon helyzetben, hogy e nép és plébánia szegénységét oly jötevők elé terjeszthessem, kik a mesze távolból is meghallgatnák alázatosan esdeklő kérésemet.

Ez évben főt. Piry Czirjék, pest-szent-ferencz-rendi zárdafőnök lelkes közbenjárására, meghallgatva lett alázatos kéréssem a Szent-László-Társulat előtt annyiban, hogy a klései róm.

kath. fára és főkjai számára három casula, három alba vállkendőkkel a hozzátartozó korporalék- és purificatoriumokkal; azonfölül három kehely tálaeskákkal, három füstölő navikulákkal ajándékozva minden hiba nélkül a pósta útján kezembe jött.

Háládatosságunk legalázatosabb szent kötelességét teljesíteni sietek a nagylelkű jötevőknek, magam és a szegény főkszentegyházak nevében, — meg levén mentve az alkalmatlan hurezolástól, mikor a távol levő hivekhez kell mennem, a hivek pedig lelki örömmel néznek az igen szegény öltözött öltárookra; látván a díszes egyházi öltözetet, mi nekik semmibe sem került, de annál buzgóbban imádkoznak a kegyes és nagylelkű jötevőkért.

Vegye tehát örökös hála-köszönetünket a Szent-László-Társulat és a közbenjáró nagyérdemű zárdafőnök Piry Czirjék atya, ki nem sajnálta alázatos szerzetes rokona nevében közbenjárását és fáradságát szent hittünk disze és árva nemzetrokonaink irányában.

Nagy köszönetünket fogadja továbbá főt. Trautvein kegyesrendi igazgató, ki is sziveskedett az érczemű egyházi disztiményeket megrendelni és hozzánk szállíttatni.

Végre vegye köszönetünket Földessy Lajos ur jeles pesti kereskedő, ki az elszállítást oly jól eszközölte, hogy semmi hiba nem történt az egyházi disztiményekben; mindezekért csak buzgó imáinkkal fizethetünk az érdeklött kegyes jötevőknek, de hogy bőségesen fizessen a Mindenható jó Isten, azért szent nevét imádni soha meg nem szününk.

Petrás Ineze, min. r. áldor és ideigl. lelkész.

Társulati értesítő.

Fimutatás a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről: Csathó Alajos mezőtúri plébános 150 frt; Papp Károly kiskomáromi pléb. 78 frt 75 kr. Pellet Sándor kanonok 79 frt 30 kr.; Vurdies Ignác pannonhalmi theol. tanár 7 frt 15 kr.; Zechmeister Gáspár kismartoni pléb. 28 frt 35 kr.; Lajos József nagybantosi pléb. 69 frt 40 kr., Vallaszky István horgosi pléb. 56 frt 70 kr., Zsemlics István alsó-szölnöki pléb. 10 frt; Zsolner László pelejthei pléb. 30 frt 50 kr., Gyurinka Antal nagykörsi pléb. 76 frt 22 kr., Munkay János bussai pléb. 37 frt 80 kr., Szakmáry János nagy-mányai plébános 3 frt 15 kr., Schlosserik János losonci pléb. 94 frt 94 kr., Kuncz László székesfehérvári püspöki titkár 122 frt 85 kr., Pfleger Mihály nagyszombati gymn. tanár 100 frt, Zsolner László pelejthei pléb. 4 frt.

Jótékony adakozások.

	frt	kr.
Székesfehérvárról:		
A szent sir öreinek	30	32
Khinai hitküldéreknek	15	10
Amerikai missiókra	24	30
Keleti katolikusoknak	23	85
A Jézus-szent-gyermekségi társulatának	22	6
Az Öltáregyletnek	2	—
A bécsi Szent-Mihály-Egyletnek	10	—
A Szent-István-Társulatnak	1	—
Összesen	128	63

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 11. sz.) — Felelős szerkesztő: Füssy Tamás.

Pesten, nyomtatott az „Athenaeum” nyomdájában 1872. (Barátok tere 7-dik szám.)

Füssy Tamás